אשם תלוי אישרף רבי יהודה אומר יקבר (א) בחטאת העוף הבאה על הספק (א) תשרף ר' יהודה אומר יטילנה לאמה גכל הנקברין לא ישרפו וכל הנשרפין לא יקברו ר' יהודה אומר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברין רשאי אמרו לו אינו מותר לשנות: **גמ'** ב) שער הנזיר יקבר רמי ליה טבי לרב נחמן תנן שער הנזיר יקבר ורמינהו ג) האורג המלא הסיט מצמר בכור ג) [בבגד] ידלק הבגד המשער הנזיר ופטר חמור בשק ידלק השק א"ל וכאן בנזיר טמא כאן בנזיר טהור אמר ליה שנית נזיר אנזיר פטר חמור אפטר חמור קשיא אישתיק ולא אמר ליה ולא מידי אמר ליה מידי שמיע לך בהא אמר ליה הכי אמר רב ששת כאן בשק כאן בשער איתמר נמי ד) אמר רבי יוסי ברבי חנינא כאן בשק כאן בשער רבי אלעזר אמר כאן בנזיר טהור כאן בנזיר טמא א"ל [א] ליבטל שק ברובא אמר רב פפא בציפורתא ציפורתא לישלופינהו א"ר ירמיה הא מני ר' יהודה היא דאמר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברים רשאי אמר ליה קא קשיא לן לשלופינהו ואת מוקמת לה כר' יהודה הכי קאמינא אם אפשר לשלופינהו מוטב [ב] ואם לאו אוקמה כר' יהודה דאמר אם רצה להחמיר על עצמו לשרוף את הנקברין רשאי ה): ואלו הן הנשרפין: אמר מר חמץ בפסח ישרף סתם לן תנא כר' יהודה ודאמר אין ביעור חמץ אלא שריפה: תרומה טמאה ו) והערלה כו': הא כיצד אוכלין בשריפה משקין בקבורה ז): חטאת העוף כו': תניא א"ר יהודה ח) חטאת העוף הבאה על הספק יטילנה לאמה ט) ומנתחה אבר אבר וזורקן לאמה ומתגלגלת והולכת לנחל קדרון: כל הנקברין לא ישרפו כו' י): מ"ט משום דנקברין אפרן אסור ונשרפין אפרן מותר ונקברין אפרן אסור והתניא דם הנדה ובשר המת שנפרכו טהורין מאי לאו טהורין ומותרין לא טהורין ואסורין מתיב רב פנחס יב) עולת העוף שנתמצה דמה מוראתה ונוצה שלה יצאו מידי מעילה מאי לאו יצאו מידי מעילה ומותרין לא יצאו מידי מעילה ואסורין [ג] ונשרפין דהקדש אפרן מותר והא תניא כל הנשרפין אפרם מותר חוץ מאפר אשירה ואפר דהקדש לעולם אסור ומיערב הוא דלא קעריב להו ותני להו משום דאשירה יש לה בטילה בעובד כוכבים הקדש אין לו בטילה עולמית קתני מיהא אפר הקדש לעולם אסור אמר רמי בר חמא כגון דנפלה דליקה בעצי הקדש מאליה [ד] כיון יא) דלא ידיע מאן [ה] דלא הוי איניש דלמעול דליפוק אפרן לחולין רב שמעיה אמר כי תניא הא מתניתא [ו] בתרומת הדשן תניא דלעולם אסור טו) דתניא ושמו בנחת לושמו כולו ושמו שלא יפזר:

הדרן עלך יש בקדשי מזבח וסליקא לה מסכת תמורה

אשם תלוי ישרף. אם שחטו וקודם זריקת דמו נודע לו שלא חטא והשתא הוו ט)חולין שנשחטו בעזרה אבל אם לא נודע לו יאכל כשאר אשמות דאשם קרייה רחמנא בפרשת ויקרא [ה] לכפר על הספק ולהגין מן הייסורים עד שיודע לו אם ודאי חטא ויביא חטאת כדאמרינן בכריתות בפ' בתרא (כו:): **חטאת העוף כו'.** כגון אשה שהפילה יב) ספק ולד ספק אינו ולד כיון דחטאת י)[יולדת מן] העוף היא כדכתיב [ויקרא יב] ובן יונה או תור לחטאת מביאתה על הספק דהואיל ואינה יג) נקטרת לא איכפת לן אי זריק דם על הספק ואינה נאכלת דשמא לא ולד היה וחולין היא ונבלה היא ואין כ) חולין נאכלין במליקה ותשרף דהוי לה כשאר קדשים פסולין ובמסכת נזיר (דף כט.) ילפינן שפיר דחטאת העוף באה על הספק: **יטילנה לאמה.** אמת המים עוברת בעזרה ויוצאה לנחל קדרון. ואיידי יד) ל)דעור כך הוא מתמקמק ואינו עומד בקילוח המים: **כל הנשרפין לא יקברו.** מ)דלמא אתי איניש ואשכח להו ואכיל להו: **ונקברין לא ישרפו.** בגמ' מפרש טעמא: **גמ' מלא הסיט.** מלא הרחקת נ)גודל מאצבע מה שהוא יכול להרחיק: **צמר בכור.** אסור בהנאה דקדשים הוא: **ידלק.** גבי צמר נקט בגד וגבי שער נקט שק כי אורחא דמילתא: שער נזיר טהור ישרף דשרפה כתיבא ביה דכתיב ונתן על האש וגו' ס). שער נזיר טמא לא כתיב ביה שרפה: **כאן בשק.** הא דקתני ידלק היינו שארג שער נזיר ופטר חמור בשק דאי אמרת יקבר אתי איניש ומתהני בה הואיל ואינו כלה עד לאחר זמן ומתני' ע) בשער עצמו שלא נארג ואיידי ואיידי בטהור או טמא: **ור' אלעזר אומר כו'.** ואיידי ואיידי בשק. ופטר חמור לקמן משני לה ומוקים לה כר' יהודה: **ליבטל ברובא.** דהא קתני שער נזיר ופטר חמור בשק פ) במשמע מעט ממנו בבגד גדול של היתר. צ) ואי קשיא הא דאמרי' במס' נדה (דף סא:) בגד שאבד בו כלאים ה"ז לא ימכרנו לעובד כוכבי' ואמאי אסור למוכרו וליבטל ההוא חוט ברובא כי היכי דאמרי' הכא הא לאו פירכא היא דבכלאים לא אמר ליבטל ברובא דעיקר איסור כלאים לא אסרה תורה אלא על ידי תערובות וכלאים מתרגמינן ק) עירובין ולא שייך בהו ביטול: **בציפורתא.** שעשה מן האיסור צורת צפור בשק דחשיב דמיפה ליה לכולי שק ולא מיבטל: **הא מני.** דהשתא ס"ד דהכי מתרץ הא מני דאזיל לחומרא ר' יהודה היא: **אמר ליה קשיא לן לשלופינהו.** דאפשר בתקנה ואת מוקמת כר' יהודה היכא דאיכא תקנתא מי אמר רבי יהודה אמר ליה הכי קאמינא יא] לא א"א לשלופינהו מוטב ודקא קשיא לך פטר חמור אפטר חמור הא דקתני ישרף ובמתני' יקבר לא תישני בנזיר ש)(כאן בטמא כאן בטהור) אלא אוקמה כר' יהודה כולה ומיתוקמא שפיר: **מ"ט.** נקברין לא ישרפו משום דנקברים אפרן אסור ואתו ת)למישרייא: **דם הנדה ובשר המת.** אע"ג דקי"ל במס' נדה (דף נד:) מטמאין לחין ויבשין יב] היכא דנעשו אפר בעלמא טהורין אם אין שם מלא תרווד רקב ומותר בהנאה ובשר המת מן הנקברין הוא ושרי אפרו: **שנתמצה דמה.** שנעשית מלותה: **מוראה ונוצה שלה.** נקברין נינהו דאמרי' בפ"ק דיומא (דף כא.) מוראה ונוצה ודישון מזבח הפנימי והמנורה נבלעין במקומן: **ומותרין.** אפילו לכתחלה אם חפר ונטלן: **כל הנשרפין.** כגון חמץ ותרומה וערלה וכלאי הכרם אפרן מותר לכיבוס בגדים: **לעולם אסור ומיערב לא עריב כו'.** הא מקשה מפרש ואזיל לברייתא דלא תיקשי ליה היא גופה כיון דאפר עצי אשרה ואפר הקדש שניהן אסורין אמאי פליג להו מהדדי ולא תני חוץ מעצי אשרה ואפר הקדש ולא ליתני לעולם אסור ומפרש משום דאינן שוין דאשירה יש לה ביטול ביד עובד כוכבים כדקיי"ל במס' ע"ז מנין לעובד כוכבים שפוסל אלוהו דכתיב [דברים ז] פסילי אלהיהם ו) וכתיב [שם] ולקחת לך בפ' ר' ישמעאל (ע"ז נג.) בגמ' עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסור כו': ה"ג **לא הוה איניש דלמעול.** דאי הדליקה אדם מעל המסיק ונפק אפר לחולין והנך דטעונין שרפה בלא שום מעילה יצא אפרן לחולין דקלישא קדושתייהו הואיל ונפסלו והא דקתני אפר הקדש אסור היכא דליכא מעילה ולא הוה איניש למעול ובעלי הקדש קאמר: **כי תניא הא.** דאפר הקדש אסור במלא קומץ של הדשן קאמר שהכהן תורם בכל יום שחרית ונותנו אצל המזבח כדאמר בפ"ב דיומא (דף כג.) נאמר כאן והרים [ויקרא ו] ונאמר להלן והרים [שם] מה להלן בקומצו אף כאן בקומצו: **ושמו אצל המזבח ושמו כולו.** וכיון דטעון גניזה אסור בהנאה:

הדרן עלך יש בקדשי מזבח וסליקא לה מסכת תמורה

אם אפשר לשלופינהו מוטב. כא] ו)(כלל) לא קאי כלל אקושיא דליבטלינהו ברובא אלא אקושיא קמייתא דהתם קתני ידלק ובמתני' יקבר והגלון ק)לאו דוקא: כב)**ונשרפין** ר)מותרין. ש)(הקדש קשיא) וניחא אי גרסי' נשרפין אפרן מותר וכן גרסי' במקצת ספרים מיהו יש ליישב דלאיתותא נקטיה אפר הקדש הכא דמתני' דנשחטין חוץ לזמנן דאפרן מותר ומשום דנסמוך מותיב מינייהו דקאמר ונשרפין דהקדש כג] דאפרן מותר והתנא נקיט ליה הכא:

הדרן עלך יש בקדשי מזבח וסליקא לה מסכת תמורה

מסורת הש"ס

א) [פסחים כח.], ב) ערלה פ"ג מ"ג, ג) [נזיר מה: כתבו תוס' דל"ע מנ"ל דשער נזיר טמא נקבר ע"ש ד"ה רבי מאיר], ד) פסחים כח., ה) [עי' תוס' לעיל לג: ד"ה הנשרפין], ו) תוספתא דמגילה פ"ב ה"ג, ז) פסחים כו:, ח) שם כו. כז:, ט) עיין רש"ק שכתב דרש"י לא דק דהא רבנן פליגי ברישא דמתני' דחולין שנשחטו בעזרה בפי קבורה ע"ש ובכריתות כג: פירש הטעם דהוי כמנחה פסול, י) ל"ק, כ) לאו ל"ק, ל) דעוף רך הוא מתמקמק ויוצא בקילוח. ל"ק, מ) ובשבת קנ. פרש"י דמלא סיט כפול הוי מלא הרחקה גודל מאצבע אבל מלא סיט פשוט הוי הרחקה אמה מאצבע ע"ש ועיין בכרעטורה בשבת, נ) [במדבר ו], ס) [ויקרא יד], ע) [כאן בשק כאן בשער כצ"ל], פ) נ"א למשרייה, צ) נ"א קן. [נ"ל כר' קאי אקושיא סי' ואקושיא קמייתא ל"ק], ק) נ"א אינו מדוקדק ל"ק, ר) דהקדש אפרן מותרין וקשיא למה נקט הקדש וניחא דלרבותא נקטינן אפר הקדש הכא דבמתני' תנא דנשחטין סי' ונשרפין דהקדש אפרן ל"ק, ש) נ"א אפילו דהקדש.

◆

גליון הש"ס

רש"י ד"ה כל הנשרפין וכו' דלמא אתי איניש. קשה לי למאי צריך טעמא לזה כיון דמצותו בשרפה פשיטא דלא יקבר לבטל מצותו:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' ליבטל שק ל"ב: [ב] שם ואם לאו. הלשון דחוק ואפשר לתגרם ואימא לך והיה כתוב ברים ואי"ל: [ג] שם ונשרפין דהקדש כו'. פי' וכיון דאיכא נשרפין דאפרן אסור לא אתי למשריי ויהא רשאי לשרוף הנקברין ויאמרו דאפרן דהללו אסור כן הוא כך לפרש קושית הגמ' דאל"כ היכן קתני דנשרפין דהקדש אפרן מותר ואפשר לומר כ"ב משום דקתני כל הנקברין לא ישרפו משמע כל הני דחשיב במתני' אף קדשים שפסולין סי' ואם איתא דנשרפין דהקדש אפרן אסור לא אתי למשריי: [ד] שם כיון דלא ידיע מאן. ל"ג כ"ו: [ה] שם דלא הוי סי'. לא שייך הכא אלא בפי' כ"ש שגם לתרן כיון דלא מיירי בפסולי המוקדשין אלא בעצי הקדש נפקו לחולין במעילה המדליק לכך קאמר שנפלה מאליה: [ו] שם בתרומת הדשן. גירש"י במלא קומץ של תרומת הדשן תניא סי' ואפשר דלהכי נקט כאן השיעור דקומץ דיותר מכאן מותר דושמו כולו היינו שיעור הקומץ:

◆

רבינו גרשום

ל"ק הא בנזיר טמא הא בנזיר טהור. הא דקתני משער נזיר בשק ידלק היינו בשער נזיר טמא [נ' טהור] משום דדינו היינו לשלח תחת הדוד ולשרוף הלכך נשרף. והא דתני יקבר היינו בשער נזיר טהור [נ' טמא]: ל"ק הא דקתני ופטר חמור בשק ידלק היינו כשארג השער בשק דאי אמרת נקבר ומצין דמשכחת ליה איניש (והיה) [ויהיה] משתמש בו הלכך ידלק. הא בשער אבל בשער של פטר חמור שאינו ארוג יקבר שאפילו אם יבוא לידי אדם לאחר מיכן יניחנו דאינו ראוי לכלום. ובפלוגתא האי ובפלוגתא היינו כמו כתנאי אלא משום דרי יוסי ב"ר חנינא אמורא הוי משיה נקיט האי בציפורתא כגון שארג מאותו שער נזיר [illegible] לאותו השער מן השק ויקברנו ולא ישרף [illegible]

עין משפט נר מצוה

א [מיי' פי"ט מהל' פסוה"מ הל' י]:
לד ב מיי' שם ופי"א מהל' מחוסרי כפרה הי"ו:
לה ג מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יד:
לו ד מיי' פי"ג מהלכות בכורות הלכה יג:
לז ה מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יג:
לח ו מיי' שם הלכה יג:
לט ז מיי' פי"ח מהלכות איסורי ביאה הלכה יד טוש"ע י"ד סי' קפח סעיף ד:
מ ח מיי' פי"ג מהלכות טומאת מת הלכה י:
מא ט מיי' פ"ב מהל' מעילה הלכה ו:
מב י מיי' פי"ט מהל' פסה"מ הלכה יג:
כ [מיי' פי"ז מהל' ע"ז הל"ו]:
מג ל מיי' פ"ב מהל' תמידין ומוספין הל' טו:

◆

מוסף רש"י

חטאת העוף הבאה על הספק. כגון הפילה ספק ולד ספק אינו ולד, אינה אוכלת בקדשים שמא ולד הוא עד שתביא כפרתה, העולה באה על תנאי, אם ילדתי הרי היא לחובתי ואם לאו הרי היא נדבה, וחטאת העוף מביאתו על הספק ואין כאן משום חולין בעזרה, דמקרלוי נפיק כמסכת נזיר כפרק מי שאמר (כט.) ואסורה באכילה שמא חולין היא ומליקתה שויה נבילה, ופלוגי בה ר' יהודה ורבנן (פסחים כח.). **ואפר דהקדש לעולם אסור.** להכי נקט גבי הקדש לעולם וגבי אשירה לא נקט לעולם, משום דאשירה יש לה היתר אם שורפה עו"ג ובטלה, אבל הקדש אין בו ביטול והכי מפורש בשילהי תמורה (שם כז:).

הדרן עלך מסכת תמורה

◆

שיטה מקובצת

א] תשרף. עיין נזיר (דף כט): ב] היכות שער הנזיר יקבר נמחק: ג] בכור בבגד. ס"א בתוך הבגד ידלק הבגד. ע' תוס' בכורות (דף (לג) כו ב): ד] נמי. ס"א בפלוגתא דר' יוסי בר חנינא אמר כאן: ה] רשאי. ל"א אימר דאמר רבי יהודה בפני עצמו על ידי תערובות מי אמר תני אם לא רצה להחליץ רשאי ותיבות אמר מר נמחק: ו] תרומה טמאה הערלה וכלאי הכרם את שדרכו כו' הא כיצד. ובקצת ס"י כתוב רק את שדרכו לישרף כו' הא כיצד וגירסא זאת היא עיקר וכן פי' רש"י במתני' את שדרכו כו' ערלה וכלאי הכרם קאי ולא רצה רש"י [לפרש] דקאי נמי על תרומה טמאה דשמן טמא ראוי להדלקה ויין טמא לזילוף אך יש לישב בשאר משקין ודוחק: ז] בקבורה ומדליקין בפת ובשמן של תרומה וניחוש דלמא אתי לידי תקלה אמר רבא פת דוריק לה לבין העצים שמן דשדי ליה בכלי מאוס. אשם תלוי כו' ח"ר [illegible]

א) נ"ל קר תירוצא לא קאי כו'.

[illegible]